

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Selectae Christiani Orbis Deliciae ex Vrbibus, Templis,
Bibliothecis, et aliunde**

Sweerts, Pierre François

Coloniae Agrippinae, M. DC. IIX.

Itzehoae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69234](#)

IN EVNDEM OBELISCVM.

Insistit terra, caput inter nubila condit,
Aëreas penetrans en Obeliscus aquas.
Quose Ranzouius, Cimbrorum gloria gentis,
E terra ad superos hac quasi voce vocat.
O mea mens sursum, quem tendis, dirige cursum.
Mens oblita soli, suspice regna poli.
Optima pars mundi cælum est, pars pessimatellus.
Tellurem ô liceat linquere, & astra sequi.
Quisquis es, hac imitare seni pia vota beati,
Hic tibi nec visus frustra Obeliscus erit.
Nathan Chytræus.

ITZEH O AE.

CVm mihi canescēs tumba tumulumq; parasse,
Quo, tu nate, meos contegeres cineres:
Sunt vbi compositi post acta tempora vita,
Cum patre germanus, cum genitore soror.
Tu quoq; dicebam, simul hic ô nate quiesces.
Cum tibi supremum finiet hora diem.
Obstigit hei fati vis, ac immobilis ordo,
Te procul à patria surripuitq; tua.
Sic prius exequias tibi sum præstare coactus,
Qui me debueras ad mea busta sequi.
Hæc tibi sint igitur luctus monumenta paterni,
Hæc patrimonij sint tibi, nate, loco.
Et quoniam transacta meæ pars optimæ vite;
Spero mihi summum non procul esse diem.

spiritus

Spiritu*s* nostris quo coniungemur, & vna
Viuemus faciem iugiter ante Dei.

IBIDEM.

FRIDERICO RANZOVI^O, Henrici filio, Archidiacono & Canonico Slesuicensi, teneris annis in aula Electoris Augusti educato, Latinæ linguæ non ignaro; qui, cùm quinque expeditionibus interfuisset, primum Colonensi apud Ioannem Casimirum Palatinum, anno 83. Secundò Liuoniensi versus Oesel & Arnsburgum, cum regio Danico Admiratio, anno 84. Tertiò cum Ernesto de Mandelschlo in Gallia, anno 85. Quartò vero in Belgio, anno 86. vbi vnius turmæ equitum ducor fuit: Ac tandem in Gallia anno 87. [Regis Galliæ, Henrici III. partes secutus, non procul à Chaumperaulx à sicarijs globo aliquoties ex insidijs traiectus perijsset: Henricus parens, qui Catharina filia, & Catharina, ex filia Olgarda, nepte, & tandem filio natu tertio Friderico in Gallia; nec non duobus fratribus sui Pauli filijs, Ioanne in Polonia, & Daniele etiam in Gallia, spatio vnius anni orbatus est, senex iuueni, mutato naturæ ordine, summo animi dolore, affectus, inspiratum, minimeque opinatum hoc monumentum sacravit.

Non laudes æquare, sed exsuperare parentum,
Vincereq^z, haud vinci, mens mibi firma stetit.
Dix aliter visum, qui mortem Marte propinant,
Laudem per fraudem, viuere per q^z, necem.
Nil moror, igniuomi pereo quod fulmine teli.
Hæ queror, hoc doleo, clam quod ab hoste necor.

Sic

Sic est. Sæpe malum peregrè comitatur euntes,
Atq; ibi mors presto est, longè vbi abesse putum.

INSCRIPTIO SACELLI ITZEHOEN-
SIS IN SARCOPHAGO,

Quem HENRICVS RANZOVIUS, morta-
litatis memor, ex solido lapide excavari, & in pro-
nominati conditorij medio, ad se in eo sepe-
liendum, poni curauit.

In hoc sarcophago conditus est HENRICVS
RANZOVIUS, Iohannis equitis aurati filius, Hen-
rici nepos, Bredonis pronepos, Caij abnepos, Re-
gis Daniæ Christiani III. Friderici II. & Chri-
stiani IV. olim vices in Ducatibus Slesvicensi,
Holsatiæ & Dithmarsiæ gerens, Prefectus arcis Se-
gebergensis, Dominus in Bredenberg, Ranzov,
Ranzouisholm, Nutschovv, Melbeck, &c. qui vi-
xit annos *** mortuus Anno ***.

IOB. XIX.

Et ego scio redemptorem meum viuere: & un-
uissimo die me è puluere excitabit.

HENRICVS RANZOVIUS VICARIVS
REGIVS: AD IMITATIONEM PON-
tani de suo sarcophago.

Viuus lapideum hunc mihi paravi lectulum,

In quo iacerem mortuus.

Noli obsecro me mortuum laceſſere,

Qui viuus obfui nemini.

HENRICVS ille namq; sum RANZOVIUS

Regis Dani vicarius.

Quem

Quem plurimum plures amarunt Principes,
Suiq; paſim subditi.
Quem docti honestarunt viri, cumq; improbis
Laude cumulauerunt probi.
Nunc, hoffpes, ec quis sim, aut mage fuerim, tenes:
Veruntamen qui tu sies,
Non cognitum est mibi. igitur ut te ipsum bene
Noscas rogo. His longum vale.

NOSOCOMII GRONOVIENSIS
PROPE LVBECAM.

Deo Opt. Max. honestaque hominum societati
conseruandæ, nec non ærumnosq; pauperum ino-
pix, & senectuti subleuandæ pium præstituri offi-
cium, hoc oppidulum atq; Nosocomium suis im-
penfis exstrui curarunt Henricus Ranzouius, &
Christina ab Halle, coniuges, domini & hæredes
in Bedenberg, Drakenburg, &c.

IN PAGO VVESTEN.
SEHE.

Nobili viro DANIELI RANZOVIO, Equiti
Holsato, domino castrorum Nienhoues, Troiebur-
gi & VVoldenborn, belli inter sereniss. Danorum
regem Fridericum II. & Suecos, per septennium
gasti, summo Duci & primario administratori
multarum pugnarum acerrimarum, cum Suecis
manu prorsus impari commissarum, victori; in il-
lorum regione viarum abstrusarum, & ante hac
incognitarum inuestigatori ac inuentori: earun-
demque vrbi, pagorum & agrorum euersori ac
depopulatori: de Rege ac regno Danicæ optimè
meri

merito, gentili, cognato & amico suo carissimo, qui in obsidione arcis VVarburgæ tormeto i^{tus}, moriendo vincens, vitam viriliter profudit: HENRICVS RANZOVIUS D. Ioannis filius, hoc non tam priuati, quam totius Daniæ ac Holsatiae luctus perpetuum monumentum mœrens non sine lacrymis erexit. Extinctus est anno 1569. die II. Novembris. Anno ætatis suæ quadragesimo.

INSCRIPTIO FONTIS IN
PAGO MUNSTERDORP.

Hunc fontem, olim D. Sixto sacrum, & post
cōtra febrim salubrem, vetustate collapsum H.R.
anno Domini 1587. restaurauit.

Non procul à celebris Bredebergæ mœnibus arcis

Fons est, qui Sixto dicitur esse sacer:

Corpora lethali qui febre leuare putatur

Horrida, quæ quarta luce redire solet.

Scilicet hæc virtus patuit per somnia Galli,

Ex quo quis medicas hauserat eger aquas.

Hunc pius Henricus Ranzo reparauit, & illi

Restituit fonti, quod fuit antè, decus.

CATHARINAЕ RANZOVIAE filia, Friderici Alefeldij vxori, post vnius diei morbum subito mortis casu abreptæ, cùm vixisset annos 23. mens. 5. dies 13. horas 4. HENRICVS RANZOVIUS Vicarius Regius, ac CATHARINA ab Halle parentes, præpostero naturæ ordine, in senio superstites relicti, insperatum hoc memoriarum statuerunt.

Hac ego Friderici coniux Alefeldij in urna

Dormio Ranzouia lux Catharina domus.

Nil

Nil nil præclari generis mihi profuit ortus,
 Nil teneræ ætatis tempora prima meæ.
 Omnia mors aufert, diadema ligonibus æquans,
 Omnia Parcarum tollit auara manus.
 Disce hinc, quicunq; es, nostram qui præteris vrnam,
 Quid sis, quid fueris, quid ve futurus eris.
 Nil aliud mortalis homo est, quam labilis aura,
 Pulus, imago, vitrum, flos, cinis, umbra, sonus.
 Nil aliud fragile hoc corpus, quam putre cadauer,
 Et dira illuies congeries ve luti.
 Nil aliud vita hæc, quam semita plena malorum,
 Cumq; dolore labor, cumq; labore dolor.
 At mors æterna est requies, via certa salutis,
 Et torrens vitæ principiumq; nouæ.
 Felix qui Domino, cùm posset viuere, viuit,
 Et Domino moritur, cùm venit hora mori.

APENRODAE.

INSCRIPTIO MONVMENTI IDÆ RANZOVIAE.

Ipsa loquitur.

Optimum quidem est, Sileno teste, non nasci,
 aut natum citò mori. Ast ego illud improbo, hoc probo. Illud, inquam; Si enim non
 nata, nec homo, nec imago Dei opificis fuisset. Hoc; Si enim non tam citò mortua, multis exposita
 fuisset morbis & periculis. Cùm itaque per
 mortem ad vitam, de peregrinatione ad patriam,
 ab æstu ad refrigerium, ex agone ad brauium, dulci somno sopita peruererim, gratulor mihi, quod
 & ego IDA idea & imago Dei mei nascendo facta,
 quod.